

Ca-Nostra

*** ANY SETÉ.—NÚM. 325 *** SETMANARI POPULAR *** INCA, 22 DE AGOST DE 1914 ***

EL PAPA ES MORT

Ben denou mos vengué la noticia de la mort del Papa dins aquest embolic de notícies de la guerra, que tot ho ensorbeix, fent-mos alzar el cap envers el Vaticà i els ulls al Cel per regoneixer, una vegada més, la Providencia Divina.

La nova era sencional per inesperada.

La nova era triste per tractar-se del Papa, i d'un papa sant en les circumstancies que atravesca el món.

Pio X ha mort en un moment històric. A pesar que les nacions se desfan en lluites cruels avui no és possible pensar mes que amb un sol homo, veiet ja, que ha mort vora el sepulcre dels Apòstols Pere i Pau, que tremolava demunt son cap blanc la tiara pontifical.

Els seus darrers dies son estat amargats per veure que tots els seus esforços eren inútils per conseguir la pau i la concordia entre les nacions.

Ell que era *foc ardent* de caridat, que cridà a les ànimes dels feels a les dolçors i ternures Eucarístiques, no poria veure els horrors de la guerra, en lo seu gran cor del Pare; i Deu ha volgut tancà els seus ulls abans de la desfeta. ¡Oh com deu pregar an el Bon Jesús, allà an el cel, per la pau del món!

Plorem per la mort del Vicari de Jesucrist que tan de bé ha fet a la Iglesia Catòlica i a les ànimes durant el seu Pontificat de restauració.

I si piadosament podem creure que és an el Cel, aiximateix adrecem oracions al Altíssim per l'ànima del qui fou suprem Director de la Iglesia militant.

DERRER ENCARREG

Per la festivitat de Nostra Senyora dels Angels, Pío X, se dirigí an el món catòlic, 18 dies abans de la seva mort, en demanda d'oracions per alcansar de Deu la pau d'Europa. Sens dubte degué esser el darrer document apostòlic dirigit an el món universal, o mes ben dit, el darrer encàrreg que donava a sos fills de que pregassen per la pau de les nacions com heu fe Jesucrist que abans de morir pregava pels seus i encarregava a sos apòstols que fecen ora-

ció. També el Papa darrerament se dirigí als Prínceps de la terra per evitar la guerra, com Sant Joan Evangelista que'ls darrers dies de la seva vida encarregava a sos cristians que s'estimasen uns amb sos altres. No l'han cregut, el món fa ui per falta de fè i amor.

Els bons catòlics, idò, devem considerar les lletres del Papa com un testament o encàrreg d'un moribunt; per això nosaltres reproduïm la seva exortació, i ¡ojalá les nacions que estàn en guerra, entrant si meteixes, vulguen respectar la última voluntat del gran Pare de la Iglesia catòlica.

Exhortació del Sant Pare Pío X

als catòlics de tot lo món

Mentres casi tota l'Europa se veu arrastrada pel trebolí d'una guerra funestíssima, en quins perills, en quins estragos, en quines conseqüencies ningú pot pensar sens sertir-ne oprimít pel dolor i per l'espant, Nos no podem manco també de restar-ne preocupat i angustiat amb greu dolor per la salvació i vida de tants ciutadans i pobles pels quals Nos estam solícits. En tan greu perturbació i perill de tot, de veres

seves. Demanaren permís a mos Reverendíssims Superiors; i veis-lo aquí en vostres mans. Altrament no hagués gosat fer-ho.

Per això no és d'extranyar que faci públic l'agraïment an el Sr. Bal·le i a la Magnífica Corporació que presideix, i els ho dediqui de bon grat, ja que d'altra manera no m'és possible pagar i agrair l'honra, tan alta com inesperada, que me fan.

I ara si'm demanau que és lo que m'ha empès a fer aquest POEMET, veis-ho aquí: una sola cosa, l'exaltació de la Santa Creu. La Creu que de petit cenyia amb un escut d'incolumitat mon ser feble, que encara no tenia destrevada la llengua, que s'entrecuelcava més tart amb el nom mig embarollat de *mare*, i que sempre ha arredossats mos ensomnis i encaletits mos entusiasmes. Amb quin plaer vaig afalagar l'idea de cantar el triomf dels primers sigles! Què era de suggestiva l'entreclaror amarada de mística serenitat de les Catacumbes! Què de gran me resultava St. Sebastià cantant l'apologia dels cristians, enmig de la societat farta de plers i orgies! Quin sol ixent més sublim me semblava Constantí damunt son cavall, baixant al caire d'un abisme per l'abrupta serralada nevosa dels Alps cap a Roma! Oh! i quant lluminosa li apareixia la Creu damunt el sol més resplendent que mai! Què ho era d'escarrifadora l'espasa d'ales de llamp d'En Constantí, que un cop cruixia i capdellava quantes ciutats venien a son pas, i un cop arronsava en trebolí sagnant escuts i llances i soldats, fins el meteix Maxenci! I com apoteosis de la Creu, què d'escaient m'apareixia el *Cant dels Angels*, entonat amb la mateixa lira de N'Apol·lon, davant aquella pléiade de deus humiliats per a sempre.

Amb fort rebull fermentava dins ma pensa aqueix ideal. I amb massa facilitat—¡pobret de mí!—vaig gosar emprendre la tasca.

Volia donar-li un caient de l'època que cantava; i res més aposta, me deia, que emprar els metres horacians. Llegint i remugant amb fruïció sempre nova, les belleses de nostre Illa, gentil com els cisnes de la Grècia, que'l *Duca e Signore* dels poetes catalans, Mossen Costa, ha fet decórrer magistralment en el clàssic ritme llatí helènic, vaig sentir la pruitja de imitar-lo. Com m'embabiava davant l'agilíssima volada de l'estofa *alcàica*, que retreu el volateig de l'oronella, de gentilíssimes giravoltes, d'avens ràpit i de solemni planar damunt les volades dels edificis o les cuculles dels campanars! ¡Si ho és ben tajaada per retratar la policromia del més valent lirisme!

El metre *alexandri*, si no és clàssic, al menys és el qui s'acosta més a l'exemplitud magestuosa del *hexàmetre* virgilià. La combinació del *trimetre jàmbic*, representat en nostra llengua pel vers d'onze sil·labes, i el *dimetre*, pel de set amb final esdrúxola, me semblaven d'una valentia ben marcada. I finalment, no cal dir si vaig oprofitar l'ocasió d'emprar, en el *Cant dels Angels*, atès son caràcter, la versificació prou llegendària i prestigiosa, nostrada en les *Visions de la Palestina*, pel salteri sagrat de Mossen Costa. Es la

forma del versible hebreu, com diu en son pròleg, que té per llei orgànica el paralelisme de conceptes. Cadí verset és constituït per dos o mes pensaments formant com hemistiquis, qui se corresponen, o bé per semblança o bé per contraposició. D'aquí resulta un ritme no acústic, sino ideal, i una certa rima no de sons articulats, sino de conceptes o imatges.

Idò bé: me n'ha près com an aquells aprenents trapassers que, embabiats davant les ànfores gregues-romanes, de gentils contorns, que plasmen sos mestres, gosen imitarlos d'amagat. I així, bo i rodant el torn, sols he sabuda arredonar la vulgar gerreta que present, la qual rònega com és sense les filligranes de les de Felanitx, aguanta la frescor del sentiment i entusiasme d'un cristià i d'un aspirant a sacerdot.

I, per acabar, vat-aquí a cap de dança, el veredict que el Jurat Calificador feu recaure damunt el POEMET; veredict que m'ha fet repolir amb més esment les tares que tan de bon grat me senyala amb lo dit.

«IN HOC SIGNO VINCES—Lema: *Christus vincit, regnat, imperat.*—Esta composició ha sorprendido agradablemente al jurado. En su poema en cuatro cantos altamente apreciable. En él hay inspiración, dominio de la rima, estro poético, brillantez de imágenes. Deslucen un poco el poema, ciertos atrevimientos y violencias de lenguaje, gramaticalmente hablando. Pero esos lunares son muy poca cosa, comparados con el valor absoluto del poeta y de su obra, merecedora a todas luces del premio.»

A. Caimari i Noguera.

Palma, Març, diada de l'Anunciació, 1914.

Un Syllabus d'instrucció moral i cívica

INFANTS

GRUP V

(11-12 anys)

- b Com es cultiven i com es perden.
- c Danys de fumar prematurament.
- 1. Hábits.
 - a Com s'adquireixen.
- 2. Maneras.
 - a Cortesia i respecte envers els altres.
 - b Contenció.
- 3. Patriotisme.
 - a Orgull de la propia escola i llealtat amb ella.
 - b Deure de patriotisme local: manera de servir la propia ciutat o vila.
 - c Valor de les institucions locals.
- 4. Justícia.
 - a Envers tots els éssers humans, sense distinció de sexe, edat, religió, posició social, nacionalitat o raça; i envers els animals, siguin casolans o be feréstecs.
 - b Esser caritatius de pensament.

c Valor dels tribunals de justícia.

5. Bona fe.

a Respecte de les diferències d'opinió.

b Viure per la veritat: voluntat d'acceptar noves veritats.

c El que els homes han sacrificat per la veritat.

6. Zel.

a Valor del zel i energia en el sobrepujar les dificultats.

b Perills de zel malmenat —p. e. fanatisme.

7. Treball.

a Necessitat i dignitat de treballar.

b Guanyar-se la vida: diferents motivacions; les llurs responsabilitats i valor social.

8. Economia.

a Els diners: usos i abusos.

b Economia en les petites coses.

c Despendre amb seny: fugir de l'extravagància i la prodigalitat en les despeses.

(Seguirá)

LES MOSQUES

La munió de mosques que solen voleiar per totes les dependències de les nostres cases de camp, a mes de les molesties que ocasionen, poden portar greus perjudicis.

No sol la nostra gent preocupar-se de la extiació o de dificultar la propagació de tan fatigosos hostes, però en altres països sí que se'n preocupen.

El Consell d'Higiene Pública de França ha redactat una Memòria amb les següents conclusions:

1.ª Lo mosca comú pot transmetre i disseminar malalties infeccioses, com la febre tifoidea, cólera, diarrea infantil, disenteria, tuberculosi, etc.

2.ª Es precis convèncer al públic dels perills que presenten les mosques, i indicar-li els medis de combatre-les i la obligació en que estàn d'acabar l'insecte per tots els medis possibles.

3.ª Les mosques propaguen malalties greus contaminant els aliments, per lo qual importa protegir-los del contacte d'aquests insectes, tant en les habitacions privades com en els magatzems i tendes.

4.ª La penetració de les mosques en habitacions, quadres, estables, etc., pot i deu ser evitada.

En la Memòria s'aconsellen els següents procediments per a destruir les mosques dintre de locals tancats:

Posau en recipients amples i de poca fondària una mescla de 15 per 100 de formol comercial, 25 per 100 de llet i 60 per 100 d'aigua una mica ensucrada. Aquesta barreja pot servir durant varis dies.

Poden també emprar-se fumigacions de cresol. Posat al calor d'una lampareta d'alcohol, estufa, forn, etc., el cresol despedeix vapors abundants que són venenosos per a les mosques i mosquits.

Fóra de les habitacions, la Memòria recomana suprimir en lo possible les rescobreries apilotades i regar alguna vegada els fems i porqueria amb zotal i aigua o algún líquid desinfectant.

Noves d'Inca

PREMI.—Llegim a un diari de Catalunya que nostre amic D. Miquel Ferrà, Arxiver de la Universitat de Barcelona, ha guanyat un premi an els Jocs Florals de Badalona, verificats el dia de la Mare de Deu d'agost, per una composició literari.

El felicitem.

FESTA DE SANT BARTOMEU—Dilluns a la Iglesia de les monges tancades hi ha festa de Sant Bartomeu Apòstol, en quina missa major predicarà Mossen Josep Aguiló.

FESTA DE CARRER.—An el carrer de Sant Bartomeu s'han posat banderes i força de paperins d'alt a baix i s'estàn construint tres cadafals per un festival popular que'ls vaïns de dit carrer faràn demà diumenge, amb motiu de la festa de Sant Bartomeu. E-hi haurà revel·la en xeramies, corregudes d'homos i de bicicletes, focs, alimares, amollada de globos i música per llarc.

FIRES I FESTES.—El Sr. Batle de Felanitx D. Joan Caldentey Suau, mos participa que les fires i festes que's celebren tots els anys an aquella Ciutat per San Agustí, tendràn lloc aqueix any el dia 30 d'Agost actual, lo que participam a nostros lectors per la seva inteligencia.

BEÇO.—Ens diuen que s'han venudes algunes partides de beçó a 75 pesetes el quintà, però heurà estat cosa poca quant tant poc moviment s'es notat estant de ple demunt sa cullita.

BOLLETI COMERCIAL

Preus que retgirem a nostro mercat.

Bessó sens cotigació.

Blat	a	21'00	la cortera.
Xexa	a	23'00	id.
Sivada	a	10'00	id.
id. forastera	a	09'00	id.
Ordi	a	10'50	id.
id. foraster	a	09'50	id.
Faves pera cuinar	a	24'00	id.
id. ordinarias	a	19'50	id.
id. per bestia	a	19'00	id.
Plat de les Indies	a	17'00	id.
Fasols	a	00'00	id.
Monjetes de confit	a	40'00	id.
id. Blanques	a	45'00	id.
aurons	a	00'00	id.
Garroves	a	07'00	
cairà	a	03'00	s'unsa.

RECORDATORIS de Primera Comunió
MORTUORIS I VOS RELIGIOSOS
CRAN ASSOLIT D'ESTAMPES
A nostra Llibreria.

PLANCHADO ALEMÁN
PARA CUELLOS, PUÑOS Y CAMISAS
SUCURSAL EN INCA
Florencio Prat
Mayor 6, 8, 10 P. del Sol 1, 2.

Precios: Para cuellos todas formas a 10 céntimos uno.
« Para Puños todas formas a 10 céntimos par.

Los Cuellos y Puños pueden mandarse sucios o sea sin lavar siendo el mismo precio.

Los Domingos después de las doce, no se admitirán nuevos encargos para servir en la misma semana.

Buena oportunidad

Habiendo llegado a esta Ciudad del Perú mi hermano Rafael Fiol con una partida de sombreros procedentes de este lugar llamados Jipis (Panamá Hats) conocidos en el mundo como la mejor clase, tengo el agrado de ofrecerlos a mis amigos y a las personas de buen gusto, siendo el valor de cada uno desde cuatro duros hasta veinte. Asimismo cuento con un taller apropiado para lavar dichos sombreros.

Domicilio de venta Palma—Tintoreria del Borne y en Inca Fotografia; frente a la pezcadaria.

Bartolomé Fiol.

Tinta Pelikan 4001 5001

Color de cel negra, la millor per escriure llibres, al escrit no pert mai, mai, mai—Murta, 5—Inca.

SOLFEO DE LOS SOLFEOS

Primer i segon tom: vanals a nostra llibreria.

Enquadernacions

En nostros talleres ne feim de fortes i ben hermoses.

PRONTITUT I ECONOMIA

CARRÉ DE LA MURTA, 5—INCA.

LIBRERIA

DE MIGUEL DURAN SEURINA
CALLE DE LA MURTA, 5.—INCA.

La ciencia de los negocios, por Waldo Pondray Warren, encuadernado en tela, 5 pesetas.

Primer libro de ciencia y de dibujo, por el Dr. E. Fontsepí, 2 pts.

El libro de la Esposa, por P. Combes, en rústica, 2 pts.

El Libro del Ama de casa, por P. Combes en rústica, 2 pts.

Diario de un Joven, ordenado por Aracne, en rústica, 2 pts.

El Hombre práctico, por Aracne, en rústica, 2 pts.

La Perla del Hogar o mi perfecta cocinera, en rústica, 2'75 pts.

El Arte de educar a los niños, por TH. Simón, versión española per el autor, en rústica, 2 pts.

La Actividad Provincial, (Obras públicas, cultura, beneficencia, hacienda) por E. Prat de la Riba. 2 pts.

Preparación para el Matrimonio, por el P. Valencina, encuadernado, 3 pts.

Vida de la Venerable Madre Sor Clara Andreu, por D. José Barberí, encuadernada 5 pts.

Poesias d'En Joan Maragall, 2 tomos encuadernados, 10 pts.

Cuidados que exige la primera infancia, por el Dr. D. Jorge Anguera de Sojo, con encuadernación lujosa, 5 pts.

A las Madres, por el P. Juan Charruau, con encuadernación lujosa, 5 pts.

Modo de Criar los Hijos, por R. B. Girón, 6 pts.

El Amo del Mundo, por Roberto Hugo Benson, en rústica, 3 pts.

Sursum Corda, cartas de la Condesa de Saint Martial, en rústica 3 pts.

ESTAMPES
DEL
COR DE JESÚS
DE 75 AMB 55 CENTIMETRES
I ALTRES MIDES
Propis per fer l'entronament
del Sagrat Cor
A LES CASES CRISTIANES
C. Murta, 5.—Inca.

Breve Cartilla Civico-Moral

Por el M. I. Sr. D. Nadal Garau Estrany

Canónigo Doctoral de la S. I. C. B. de Mallorca
Precio: un ejemplar encuadernado 0'40 pts.

De venta en nuestra Libreria—Inca.

Imprenta de Miguel Durán Seurina.